

Sygnatura akt VIII Ga 399/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Górski

Sędziowie: SO Leon Miroszewski

SR del. Anna Górnik (spr.)

Protokolant: sekr.sądowy Agnieszka Grygiel

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko A. N.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 7 maja 2014 roku, sygn. akt X GC 677/13

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Leon Miroszewski SSO Krzysztof Górski SSR del. Anna Górnik

VIII Ga 399/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 kwietnia 2013 r. powódka (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie S. S. oraz A. N. kwoty 7 437,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 5 476 zł od dnia 28 marca 2011 r. do dnia zapłaty. Uzasadniając swoje żądanie powódka wskazała, że jest wierzycielem spółki (...) sp. z o.o., przeciwko której wydano prawomocny nakaz zapłaty obejmujący należność główną w kwocie 5 476,57 zł. Powódka stwierdziła, iż egzekucja z w/w tytułu wykonawczego okazała się bezskuteczna, w związku z czym prowadzone postępowanie egzekucyjne zostało umorzone. Mając to na uwadze powódka na podstawie art. 299 k.s.h. wystąpiła z pozwem przeciwko S. S. oraz A. N. jako osobom pełniącym funkcję członków zarządu w ww. spółce. Na koniec powódka wskazała, że pozwani pomimo wezwania do zapłaty nie uiścili jej kwoty dochodzonej niniejszym pozwem, na którą oprócz należności głównej z w/w tytułu wykonawczego składają się także koszty zastępstwa procesowego (1.269 zł) oraz koszty postępowania egzekucyjnego (691,95 zł).

Zarządzeniem z dnia 24 maja 2013 r. doręczono pozwanym odpis pozwu z jednoczesnym zobowiązaniem do udzielenia odpowiedzi na pozew w terminie 14 dni pod rygorem pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów w trybie art. 207 § 6 k.p.c. W aktach sprawy została pozostawiona korespondencja skierowana do S. S. ze skutkiem doręczenia wobec pozwanego, wobec jej niepodjęcia pomimo dwukrotnego awizowania i pozostawienia zawiadomienia w oddawczej skrzynce pocztowej. Pozwany nie ustosunkował się w określonym terminie do zarzutów podniesionych w pozwie. W aktach sprawy została również pozostawiona korespondencja skierowana do A. N. ze skutkiem doręczenia wobec pozwanej.

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydziału X Gospodarczego, z dnia 3 września 2013 rok, zasądzono: od pozwanych A. N. oraz S. S. solidarnie na rzecz powódki (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 7 437,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 5 476,57 zł od dnia 21 września 2012 roku; oddalono powództwo w pozostałej części, zasądzono od solidarnych pozwanych na rzecz powódki kwotę 1 589,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Niniejszemu wyrokowi został nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

W dniu 23 września 2013 roku pozwana A. N. wniosła sprzeciw od wyroku zaocznego, żądając uchylenia go w całości oraz oddalenia powództwa w całości wnosząc ponadto o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności nadanej wyrokowi zaocznemu. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, że nie odbierała kierowanej przez powoda i sąd korespondencji ponieważ o tej korespondencji nie wiedziała, bowiem korespondencja była adresowana na jej poprzednie miejsca zamieszkania. Pozwana podniosła, że w Urzędzie Pocztowym w O. złożyła wniosek o przekierowanie kierowanej do niej korespondencji z ulicy (...) na ulicę (...) w O.. Ponadto pozwana wskazała, że nie jest legitymowana do tego aby być stroną pozwaną, ponieważ w 2008 r. (w którym zostały wystawione faktury będące podstawą niniejszego roszczenia) nie była członkiem zarządu spółki z o.o.

Postanowieniem z dnia 7 marca 2014 r. Sąd zawiesił względem pozwanej A. N. rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi zaocznemu z dnia 3 września 2013 r., sygn. akt X GC 677/13 wydanemu w niniejszej sprawie.

Wyrokiem z dnia 7 maja 2014 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie utrzymał w całości w mocy wyrok zaoczny wydany przez Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w dniu 3 września 2013 r. wobec pozwanej A. N..

Wyrok powyższy zapadł po ustaleniu przez Sąd Rejonowy, że pozwany S. S. (4) w okresie od 21 grudnia 2006 r. do dnia 22 października 2009 r. pełnił funkcję prezesa zarządu w (...) sp. z o.o. z siedzibą w D.. Natomiast pozwana A. N. tożsamą funkcję w tej spółce pełniła w okresie od dnia 22 października 2009 r.

Sąd ustalił nadto, iż w dniu 4 maja 2011 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny, na skutek wniesionego w dniu 28 marca 2011 r. pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym, wydał na rzecz powódki przeciw (...) sp. z o.o. z siedzibą w D. nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, zasądzając od tej spółki kwotę 5 476,57 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 28 marca 2011 r. do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów postępowania w kwocie 1 269 zł. Postanowieniem z dnia 7 lipca 2011 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny nadał powyższemu orzeczeniu klauzulę wykonalności.

W dniu 9 września 2011 r. strona powodowa wystąpiła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie P. A. o wszczęcie egzekucji na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 4 maja 2011 r. wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w postępowaniu o sygn. akt VI Nc-e 246686/11.

Postanowieniem z dnia 12 maja 2012 r. komornik sądowy (po uprzednim zawiadomieniu z dnia 30 kwietnia 2012 r. o przewidywanym umorzeniu postępowania) wobec bezskuteczności egzekucji umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 4 maja 2011 r. wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w postępowaniu o sygn. akt VI Nc-e 246686/11 przeciwko (...) sp. z o.o.

z siedzibą w D.. Jednocześnie komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 91,95 zł oraz koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym na poziomie 600 zł.

Sąd i instancji ustalił dalej, że w piśmie z dnia 4 września 2012 r. pełnomocnik powódki wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 5 476,57 zł wraz z odsetkami od dnia 28 marca 2011 r. i kwoty 1 269 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 600 zł oraz kwoty 91,95 zł tytułem zwrotu kosztów zaliczki wpłaconej przez wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym. Pełnomocnik wskazał przy tym, że powyższe należności wynikają z postępowania zakończonego prawomocnym nakazem przeciw (...) sp. z o.o. z siedzibą w D., lecz z uwagi na to, że prowadzona egzekucja okazała się bezskuteczna odpowiedzialność za zobowiązania w/w spółki ponoszą pozwani jako członkowie zarządu, którzy pełnili swoje funkcję w okresie powyższy dług istniał i nie został spłacony. Do zapłaty powyższych należności miało dojść w terminie 7 dni poprzez wpłatę na wskazany rachunek bankowy, pod rygorem zainicjowania postępowania sądowego. Pozwani nie udzielili odpowiedzi na wezwania do zapłaty i nie uregulowali żądanej kwoty.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie, za wyjątkiem częściowo żądania odsetkowego.

W ocenie Sądu podstawa prawna roszczenia strony powodowej zawierała się w przepisie art. 299 § 1 k.s.h. zgodnie z którym, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Z kolei po myśli § 2 powyższego przepisu, członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo, pomimo, niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Zaakcentowano, iż w literaturze przedmiotu podnoszono, iż surowa odpowiedzialność członków zarządu wynika z przyjętej w Kodeksie spółek handlowych konstrukcji prawnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i źródło swe upatruje w wyłączeniu prawa wspólników do prowadzenia spraw spółki i powierzenia tego prawa właśnie członkom zarządu spółki. Członkowie zarządu mają bowiem jasno zarysowany zakres kompetencji i daleko posuniętą niezależność w prowadzeniu spraw spółki. Konsekwencją tej konstrukcji, jest to, iż w rzeczywistości to nie wspólnicy, lecz członkowie zarządu – w określonych przepisami Kodeksu spółek handlowych sytuacjach, ponoszą nie tylko odpowiedzialność cywilnoprawną, ale i karnoprawną. Wskazano, iż członkowie zarządu, a w szczególności prezes zarządu mają obowiązek zachować szczególną staranność przy wykonywaniu swojej funkcji, wynikającą z treści art. 293 § 2 k.s.h. Ustawodawca uznaje bowiem członków zarządu za profesjonalistów, osoby wyspecjalizowane w zarządzaniu spółkami kapitałowymi, niezależnie od tego, czy członkiem zarządu jest wykształcony i doświadczony menadżer czy też początkująca w tej dziedzinie osoba.

Sąd Rejonowy wskazał, że przepis normy 299 k.s.h., nie różnicując zobowiązań spółki według ich charakteru, stwarza samoistną, odrębną podstawę odpowiedzialności prywatnoprawnej członków zarządu zarówno za zobowiązania publiczne jak i prywatne spółki.

Sąd I instancji przytoczył poglądy na temat charakteru odpowiedzialności członków zarządu ponoszonej na podstawie art. 299 k.s.h. wskazując, że Sąd Najwyższy w wielu orzeczeniach przyjmował, iż odpowiedzialność ta ma charakter gwarancyjny, stanowiący niejako gwarancję za cudzy dług. Przytoczył również drugie stanowisko, za którym opowiada się znaczna część przedstawicieli doktryny i które to podzielił również na gruncie niniejszej sprawy Sąd Rejonowy, odpowiedzialność członków zarządu ma charakter odpowiedzialności odszkodowawczej. Nie ulega bowiem wątpliwości, zdaniem Sądu, iż ukształtowanie odpowiedzialności członków zarządu w tej formie, ma na celu zagwarantowanie wierzycielom spółki dodatkowej ochrony w wypadku, gdy egzekucja wszczęta przeciwko spółce nie doprowadziła do zaspokojenia ich wierzytelności z powodów zawinionych przez członków zarządu spółki.

Podkreślono przy tym, iż szkoda w rozumieniu art. 299 § 2 ksh polega na obniżeniu - wskutek tego, że z winy członków zarządu nie doszło we właściwym czasie do zgłoszenia upadłości lub wszczęcia postępowania układowego - potencjału majątkowego spółki powodującego niemożność wyegzekwowania od spółki jej zobowiązań. Członkowie

zarządu odpowiadają wobec wierzyciela za tak pojmowaną szkodę, a nie za niezaspokojone zobowiązania spółki. Dla tak rozumianej odpowiedzialności odszkodowawczej zarządu ustawa wprowadziła domniemanie owej szkody, domniemanie winy oraz swoisty związek przyczynowy między zachowaniem zarządu a ową szkodą, inny niż dla nienależytego wykonania zobowiązania głównego. Z tych powodów omawiana odpowiedzialność członków zarządu jest zawsze odpowiedzialnością prywatnoprawną (odszkodowawczą), niezależną od charakteru niezaspokojonego zobowiązania spółki.

Sąd I instancji wskazał ponadto, że od tej odpowiedzialności członek zarządu może zwolnić się w trzech sytuacjach, określonych treścią § 2 art. 299 k.s.h., a ciężar dowodu w tych wypadkach spoczywa na osobie pozwanej – członku zarządu. Pozwana w tym zakresie nie próbowała – zgodnie z obowiązującymi w k.p.c. regułami dowodowymi, wykazać którejkolwiek z przesłanki egzoneracyjnej z art. 299 § 2 k.s.h. niweczącej jej odpowiedzialność.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd podkreślił, iż niesporne pomiędzy stronami było to, iż powódka posiada względem (...) sp. z o.o. z siedzibą w D., wierzytelność stwierdzoną nakazem zapłaty z dnia 4 maja 2011 roku zaopatrzonego postanowieniem z dnia 7 lipca 2011 roku w klauzulę wykonalności. Nie był kwestionowany również fakt, iż egzekwowana wierzytelność nie może być zaspokojona z jakiegokolwiek części majątku spółki, co potwierdza postanowienie Komornika Sądowego przy Sadzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie P. A., umarżające egzekucję wobec jej bezskuteczności. Zgodnie z wydanym przez komornika rozstrzygnięciem umorzenie postępowania nastąpiło na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Wskazanie przez organ egzekucyjny na bezskuteczność czynności egzekucyjnych prowadzonych przeciwko spółce świadczy o tym, iż nie istnieje możliwość skutecznego wyegzekwowania wierzytelności powódki z majątku tej spółki. Zaznaczono, że udowodnienie bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela. W ocenie Sądu treść postanowienia komornika sądowego nie pozostawia wątpliwości, że z majątku spółki powódka nie był w stanie uzyskać oczekiwanego zaspokojenia.

Strona pozwana podniosła, że nie jest legitymowana do tego aby być stroną w niniejszym procesie. Sąd Rejonowy wskazał, że legitymacja procesowa jest pozytywną przesłanką jurysdykcyjną, podlegającą ocenie na podstawie przepisów prawa materialnego, zatem jej ewentualny brak skutkuje oddaleniem powództwa. Uzasadniając swoje stanowisko pozwana wskazała, że roszczenie w stosunku do niej jest bezzasadne, bowiem zobowiązanie wobec spółki (którego egzekucja okazała się bezskuteczna) powstało w 2008 r., gdy pozwana nie była jeszcze członkiem zarządu.

Sąd podkreślił, że w celu przypisania odpowiedzialności za zobowiązania spółki na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. konkretnemu członkowi zarządu konieczne jest dokonanie oceny, czy zobowiązanie istniało, bądź powstało w okresie, kiedy miał on wpływ na bieg spraw spółki, a ponadto czy przy pełnieniu swoich obowiązków działał on z należytą starannością, tj. czy przyczynił się do powstania, bądź niezaspokojenia należności, bądź też czy złożył, o ile występowały ku temu stosowne przesłanki, wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego. Członek zarządu ponosi na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. odpowiedzialność za zobowiązania, które istniały w momencie, kiedy rozpoczął pełnienie swojej funkcji, bądź też powstały w trakcie jej sprawowania. Co do pierwszej kategorii zobowiązań odpowiedzialność członka zarządu jest wynikiem jego zaniechania w zapewnieniu spłaty przez spółkę istniejących należności, zaś w drugim przypadku odpowiedzialność ta jest związana z działaniami członka zarządu, które doprowadziły do powstania zobowiązania spółki, które nie zostało przez nią zaspokojone. Sąd Rejonowy powołał się przy tym na ugruntowane stanowisko Sądu Najwyższego, który wskazał, że jeśli skład zarządu spółki zmieniał się, to odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 298 k.h. (a także obecnie na podstawie art. 299 k.s.h.) ponoszą osoby będące członkami zarządu w czasie istnienia zobowiązania spółki, którego egzekucja przeciwko tej spółce okazała się później bezskuteczna. (wyrok z dnia 31 stycznia 2007 r., II CSK 381/06; analogicznie w wyroku z dnia 2 lutego 2007 r., IV CSK 370/06, OSNC-ZD 2008/1/18). Sąd Rejonowy podniósł, iż wierzytelność zasądzona na rzecz powódki od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością istniała w czasie sprawowania przez pozwaną funkcji prezesa zarządu w tej spółce, co jest zgodnie z informacjami ujawnionymi w rejestrze przedsiębiorców KRS.

W rozważaniach podkreślono, że pozwana, jako prezes zarządu, jest osobą zajmującą się faktycznie prowadzeniem spraw spółki, a więc decydującą o jej działaniach, tym samym jest bezpośrednio odpowiedzialna za stan rzeczy, który uniemożliwia egzekucję należności spółki względem wierzyciela. Sąd zwrócił uwagę, iż zarówno w dniu wydania nakazu zapłaty, jak i w dniu nadania niniejszego pozwu pozwana sprawowała funkcje prezesa zarządu spółki (...)U. Polska, będącej dłużniczką powódki. Zatem pozwana nie tylko posiada legitymację bierną do bycia stroną pozwaną w niniejszym postępowaniu, lecz również jest odpowiedzialna za zobowiązania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na zasadzie art. 299 § 1 k.s.h.

Na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy i ocenionych przez Sąd Rejonowy, Sąd stwierdził, iż powódka wykazała istnienie wszystkich okoliczności, które uzasadniają odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki-dłużnika, w stosunku do której prowadzona egzekucja okazała się bezskuteczna.

Sąd I instancji wskazał także, że odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego mają charakter świadczenia ubocznego ściśle związanego ze świadczeniem głównym, dlatego obowiązek ich zapłaty obciąża również członków zarządu Spółki.

Za jedynie częściowo zasadne uznał Sąd natomiast zgłoszone przez powódkę roszczenie odsetkowe. Odsetki ustawowe od zasądzonej należności głównej przysługują powódce na podstawie art. 481 k.c. i art. 455 k.c. Termin spełnienia roszczenia odszkodowawczego przysługującego wobec członków zarządu spółki na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania. W judykaturze wskazuje się, że wymagalność roszczenia należy określić zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia wymagalności świadczenia wierzyciel może, zgodnie z art. 481 k.c., żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu. Art. 455 k.c. stanowi, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Powódka wezwała pozwaną do dobrowolnej zapłaty dochodzonych należności w piśmie datowanym na dzień 4 września 2012 r., które zostało nadane w dniu 6 września 2014 r. W wezwaniu określono termin spełnienia świadczenia wynoszący 7 dni. Biorąc pod uwagę, czas potrzebny na obrót pocztowy 7 dni oraz okres czasu pozwalający na obiektywną realizację żądania powódki, pozwany opóźnił się ze spełnieniem świadczenia w kwocie 5476,57 zł z upływem dnia 20 września 2012 r. W konsekwencji przyznano powódce odsetki ustawowe od tej kwoty od dnia 21 września 2012 r., a w pozostałym zakresie żądanie odsetkowe oddalono. Natomiast odsetki od pozostałej kwoty tj. 1960,95 zł (na którą składają się kwoty 1269 zł z tytułu zasądzonych w nakazie zapłaty kosztów procesu, 91,95 zł tytułem wydatków poniesionych w postępowaniu egzekucyjnym oraz 600 zł tytułem kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym) nie zostały przyznane – zgodnie z żądaniem.

Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia było orzeczenie o kosztach. Stroną przegrywającą spór są pozwani i dlatego, zgodnie z dyspozycją art. 98 k.p.c. są oni obowiązani solidarnie do zwrotu przeciwnikowi poniesionych przez niego kosztów procesu. Koszty procesu poniesione przez stronę powodową wynoszą 1 589 zł. Na koszty te składają się uiszczona przez powódkę kwota 372 złotych tytułem opłaty od pozwu, kwota 1 200 zł tytułem wynagrodzenia reprezentującego powódkę radcy prawnego oraz 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa. Jako, że były to koszty niezbędne do celowego dochodzenia roszczenia przez powódkę, niniejszą kwotę zasądzono od pozwanego, na jej rzecz, na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c., § 6 pkt 6, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w wyroku zaocznym z dnia 3 września 2013 r., utrzymanym w mocy na podstawie art. 347 k.p.c. wobec pozwanej A. N., wyrokiem z dnia 7 maja 2014 r.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana zaskarżając go w całości i zarzucając mu :

1. istotne uchybienia procesowe mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie art. 341 k.p.c. w zw. z art. 339 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 214 § 1 k.p.c. poprzez przeprowadzenie rozprawy i wydanie wyroku zaocznego,

pomimo niezawiadomienia pozwanej, co stanowi istotne uchybienie procesowe w rozumieniu art. 368 pkt 5 k.p.c. i poprzez przyjęcie, że w niniejszej sprawie zaistniały podstawy do wydania wyroku zaocznego i zaskarżonego wyroku.

2. istotne uchybienia procesowe mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie art. 341 k.p.c. w zw. z art. 339 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 214 § 1 k.p.c. poprzez wydanie wyroku zaocznego pomimo braku podstawy do wydania wyroku zaocznego i zaskarżonego wyroku, wobec naruszenia dyspozycji normy zawartej w art. 341 k.p.c. i pomimo stwierdzenia przez Sąd, że wyrok zaoczny wobec pozwanej A. N. został wydany z naruszeniem przepisów o dopuszczalności jego wydania, to ten sam Sąd nie może już wydać wyroku utrzymującego w całości w mocy wyrok zaoczny.

3. istotne uchybienia procesowe mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie art. 73 k.p.c. § 2 k.p.c. w zw. z art. 344 § 1 k.p.c. poprzez wydanie zaskarżonego wyroku tylko i wyłącznie przeciwko pozwanej A. N. a nie także przeciwko S. S. przy współuczestnictwie jednolitym.

4. istotne uchybienia procesowe mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie art. 341 k.p.c. w zw. z art. 339 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 214 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 299 k.s.h. poprzez wydanie wyroku zaocznego i zaskarżonego wyroku pomimo braku podstawy do wydania wyroku zaocznego, wobec naruszenia dyspozycji normy zawartej w art. 341 k.p.c. i pomimo wydania 04 maja 2011 roku przez Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt : VI Nc - e 246686 /11 pomimo braku dowodów na prawidłowe doręczenie przedmiotowego nakazu zapłaty spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w D..

5. istotne uchybienia procesowe mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności przez przyjęcie, że Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie był właściwy miejscowo do rozpoznania niniejszej sprawy.

6. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności z urzędu art. 5 k.c. w zw. z art. 299 § 1 k.s.h. przez przyjęcie, że w tej sprawie nie ma zastosowania art. 5 k.c.

7. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 299 § 1 k.s.h. przez przyjęcie, że w niniejszej sprawie istnieje podstawa do zastosowania w stosunku do pozwanej art. 299 § 1 k.s.h.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpatrzenia - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Powód złożył odpowiedź na apelację, w której wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu odniesiono się do zarzutów apelacji wskazując na ich bezzasadności i przytaczając kontrargumenty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna w całości.

W ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał dowodowy poddał wszechstronnej ocenie stosownie do treści art. 233§1 k.p.c. Sąd, na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego poczynił także prawidłowe rozważania prawne. Zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne Sąd II instancji w pełni podziela i przyjmuje za własne, bez potrzeby ich ponownego przytaczania.

Zarzuty apelacji dotyczące naruszenia normy art. 299 ksh oraz błędów w ustaleniach faktycznych nie znalazły potwierdzenia w materiale procesowym.

Pierwsza grupa zarzutów apelacji dotyczy wadliwości wydania przez Sąd Rejonowy wyroku zaocznego.

Wyraźnie zaznaczyć należy, iż nawet wadliwe wydanie wyroku zaocznego w sprawie, w której następnie pozwana skutecznie wdała się w spór nie stanowi uchybienia procesowego mającego wpływ na wynik sprawy. Po wniesieniu sprzeciwu od wyroku zaocznego sprawa badana jest merytorycznie przez Sąd i wydany wyrok kończący postępowanie jest zwińczeniem tego badania. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego odrębnie regulują uprawnienia stron w przypadku wydania wyroku zaocznego z naruszeniem przepisów o dopuszczalności jego wydania. Treść przepisu art. 346 k.p.c. jednoznacznie wskazuje, że w takim przypadku Sąd, na wniosek strony, może zawiesić rygor natychmiastowej wykonalności – co też w niniejszej sprawie uczyniono przed przystąpieniem do rozpoznania sprawy.

Niezasadny jest także zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu. Zgodnie bowiem z treścią art. 298 K.s.h. powództwa o odszkodowania przeciwko członkom organów spółki oraz likwidatorom wytacza się według miejsca siedziby spółki, a tym samym sprawę rozpoznał Sąd właściwy miejscowo. Dodatkowo tylko wskazać należy, iż niewłaściwość miejscowa sądu nie powoduje nieważności orzeczenia, a także sama w sobie nie jest naruszeniem przepisów postępowania mającym wpływ na rozstrzygnięcie, pozwana zaś nie podniosła żadnych rzeczowych argumentów wykazujących, że w tej konkretnej sprawie miało to jakiegokolwiek znaczenie dla tego rozstrzygnięcia.

Niezasadny okazał się także zarzut naruszenia art. 73 §2 k.p.c. w zw. z art. 344 k.p.c. Pozwani członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 K.s.h. nie są współuczestnikami jednolitymi, a ich współuczestnictwo ma charakter jedynie formalny. Każdy z nich działa więc we własnym imieniu (art. 73§1 k.p.c) i do każdego z nich może zapaść oddzielne orzeczenie – może być to przy tym orzeczenie odmienne. Ich odpowiedzialność jest bowiem indywidualna, odpowiadają za swoje zawinione zachowanie skutkujące bezskutecznością egzekucji wobec Spółki i w zależności od stanu faktycznego mogą powoływać okoliczności zwalniające ich z tej odpowiedzialności.

Prawidłowo także Sąd I instancji zastosował normę art. 299 §1 k.s.h., zwłaszcza w świetle twierdzeń faktycznych pozwanej zawartych w sprzeciwie od wyroku zaocznego. Z przedmiotowej regulacji wynika domniemanie szkody wierzyciela w wysokości niewyegzekwowanej wobec spółki wierzytelności. Domniemane w świetle tej regulacji są także związki przyczynowe między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez zarządcę wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości oraz zawinienie przez zarządcę niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości. Taki rozkład ciężaru dowodu wskazanych okoliczności jest uzasadniony tym, że wierzyciele na ogół nie znają stanu interesów spółki, wiedzę w tym zakresie mają natomiast zarządcy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2003 r., IV CKN 1779/00, OSNC 2004, nr 5, poz. 76).

Członek zarządu, jeżeli chce się uwolnić od odpowiedzialności, powinien udowodnić jedną z okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h. Taką okolicznością jest przede wszystkim złożenie we właściwym czasie przez pozwanego wniosku o ogłoszenie upadłości. Skutecznie przeprowadzony dowód w tym zakresie obala domniemanie, że szkoda wierzyciela spółki pozostawała w związku przyczynowym z niezłożeniem przez pozwanego we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. Na równi ze zgłoszeniem we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości należy potraktować nieistnienie podstaw do jego zgłoszenia w okresie pełnienia przez pozwanego funkcji członka zarządu lub likwidatora (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2003 r., IV CKN 1779/00). Pozwana jednak nie powołała na swoją obronę żadnej z okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h. Nie kwestionowała przy tym istnienia tytułu przeciwko Spółce ani też bezskuteczności egzekucji. Podobnie strona pozwana nie kwestionowała wiarygodności dokumentów dołączonych do pozwu. Jedynym podniesionym zarzutem w sprzeciwie od wyroku zaocznego było, iż tytuł powstał przed objęciem przez pozwaną funkcji członka zarządu. Lakoniczne zarzuty podważające prawidłowość wydania tytułu wobec Spółki i jej działania w zaufaniu do drugiego z pozwanych po raz pierwszy pojawiły się dopiero w apelacji.

W zakresie twierdzenia pozwanej, że nie ponosi odpowiedzialności z uwagi na czas powstania zobowiązania Spółki Sąd odwoławczy w całości podziela argumentację zawartą w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego. Bezspornie tytuł wykonawczy przeciwko Spółce został wydany po dacie objęcia funkcji przez pozwaną, przy czym badając przesłanki odpowiedzialności członków zarządu Sąd nie bada ponownie przesłanek wydania orzeczenia wobec samej spółki.

Wskazać przy tym należy, iż zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2008r. (III CZP 143/07, Biul.SN 2008/2/12, LEX nr 346311) odpowiedzialność związaną z bezskutecznością egzekucji określonego zobowiązania wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ponoszą na podstawie art. 299 k.s.h. osoby będące członkami jej zarządu lub likwidatorami w czasie istnienia tego zobowiązania. Przy tym w uzasadnieniu tejże uchwały Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, iż odpowiedzialność członka zarządu obejmuje wszystkie zobowiązania spółki, których podstawa **istnieje** w czasie sprawowania przez niego funkcji, niezależnie od daty ich wymagalności. Wskazana uchwała Sądu Najwyższego jest zgodna także z jego wcześniejszym orzecnictwem. W tezie wyroku z dnia 28 kwietnia 2006 r. (V CSK 39/06, LEX nr 376485) Sąd Najwyższy stwierdził, iż „do przyjęcia odpowiedzialności z art. 299 k.s.h. wystarczy istnienie zobowiązania w czasie sprawowania funkcji członka zarządu, nie jest natomiast konieczne, aby zobowiązanie w tym czasie było wymagalne. Analogiczny pogląd został wyrażony także w powołanych przez powoda wyrokach z dnia 25 września 2003 r., (V CK 198/02, Wokanda 2004/6/7) i z dnia 31 stycznia 2007 r. (II CSK 381/06 LEX, nr 327921). Tym bardziej więc ponoszą odpowiedzialność ci członkowie zarządu, którzy objęli funkcję kiedy zobowiązania były już wymagalne, a mimo to nie doprowadzili do ich uregulowania ani złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie.

Odnosząc się natomiast do zarzutu niezastosowania przez Sąd art. 5 k.c. wskazać należy, iż przepis ten ma charakter wyjątkowy i jego zastosowanie musi wynikać ze szczególnych okoliczności faktycznych w sprawie. Pozwana natomiast żadnych twierdzeń faktycznych uzasadniających choćby rozważenie zastosowania tej normy nie podniosła. Twierdzenia zaś zawarte w apelacji co do działania w zaufaniu do S. S. `a, poza tym, że są spóźnione, są także lakoniczne i w żaden sposób nie uzasadniają zastosowania wobec pozwanej art. 5 k.c.

Z przyczyn powyższych apelacje należało uznać za niezasadną i na podstawie art. 385§1 k.p.c. orzec o jej oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108§1 k.p.c. Wynagrodzenie pełnomocnika ustalono na podstawie § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – na kwotę 1200 złotych.

SSO Leon Miroszewski SSO Krzysztof Górski SSR del. Anna Górnik

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
4. Akta przedłożyć z (...)